

Найчастіші запитання щодо впровадження систем енергоменеджменту

(питання, висловлені в рамках навчальних онлайн-семінарів з енергоменеджменту 08-30 вересня 2022 року)

1. Щодо програмних продуктів з енергомоніторингу:

- Питання узгодження *періодичності зняття* і подачі показників споживання та *термінів оплати*.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.202 № 1460 визначено, що мінімальна періодичність зняття показників – два рази на тиждень, тобто на початку та в кінці тижня.

При цьому, експерти зазначають, що на початку необхідний як мінімум щоденний енергомоніторинг, що дає змогу реагувати на нетипове енергоспоживання. Коли система вже працює налагоджено, виходячи з досвіду Європи, можуть бути щотижневі зняття показань, коли система інформує лише про те, на що треба звернути увагу.

У результаті ми часто отримуємо різні бази даних. Одна в системі енергомоніторингу (дійсні дані з лічильників), друга – дані в актах і рахунках (часто ці дані наводяться на розсуд бухгалтера або постачальника).

Кінцевим результатом впровадження системи енергомоніторингу має бути синхронізація цифр в рахунках та на лічильниках. Тоді синхронізується і періодичність подачі даних, і періодичність оплати.

- Який програмний продукт використовувати?

Вивчивши ринок, кожен має обрати той програмний продукт, який підходить. Комуś на початку може підійти Excel, тому програмний продукт має відповідати потребам конкретного випадку, міста, установи, будівлі. Важливим критерієм є те, що програмний продукт має передбачати безпроблемне вивантаження архівних даних.

2. Щодо структури системи СЕНМ для ЦОВВ у разі наявності апарату, територіальних та/або міжрегіональних підрозділів.

- Чи запроваджують СЕНМ територіальні та/або міжрегіональні підрозділи(установи)?

- Яку особу призначити енергоменеджером, якщо в установі відсутня посада технічного фахівця?

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.202 № 1460 передбачає щонайменше базове впровадження СЕНМ. При цьому доцільність впровадження безпосередньо в кожному підпорядкованому в системі визначається керівником. Якщо немає технічного фахівця – можна призначати нетехнічного (економіста, фінансиста і т.д.). При належному аудиті структури установи завжди є особа, яка знімає дані з лічильників, відповідальна за те, щоб, наприклад, замінити лампочки тощо, тоді ця особа й може займати цю посаду.

3. Фінансові питання:

- Джерела покриття видатків на заходи з енергоефективності:
 - Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР)
 - Фонд енергоефективності
 - Енергосервісні компанії
 - Кредити міжнародних фінансових інституцій (ЄБРР, МБРР, ЄІВ, KfW)
 - Проєкти міжнародної технічної допомоги (GIZ, ПРООН, USAID)
 - Місцеві/обласні бюджети
 - Револьверний фонд місцевого бюджету/Комунальна ЕСКО
 - інші.

- Використання зекономлених у результаті впровадження енергоефективних заходів коштів в поточному фінансовому році

Економія коштів на оплату енергоносіїв може бути спрямована на: заходи з енергозбереження, стимулювання за результатами ощадливого споживання енергоносіїв, інші першочергові витрати установи та бюджету.

- Планування на наступний фінансовий рік можливості використання зекономлених у результаті впровадження енергоефективних заходів коштів.

Зекономлені кошти формують частину вільного залишку бюджетних коштів, залишаються в розпорядженні і їх можна використати після завершення бюджетного року, наприклад, на стимулювання.

- Залучення позабюджетних коштів

Є багато кредитних і грантових програм. Детальніше про це питання в цьому семінарі: https://youtu.be/XTjBKaWkw_8

- Затвердження граничних обсягів лімітів (коливання цін на енергоносії, прогнозована градус-доба тощо).

Граничний ліміт має встановлюватися в натуральному обсязі, тобто на цей показник в меншій мірі лише впливає вартість цін на енергоносії. Якщо базовий рівень був розрахований правильно, тоді буде й коректний граничний ліміт. Вище цього граничного ліміту (в натуральних показниках) установа зможе витратити лише за умови аномально холодної зими. Детальніше про розрахунки в цьому семінарі: <https://youtu.be/2I6OxB3JBSU>

4. Баланс споживання ресурсів, енергетичні цілі:

- Щодо використання в балансі одиниць енергії: кВт*год, т н.е., т у.п.;

кВт*год – більш зрозуміла одиниця і її легше прорахувати.

- Врахування в балансі споживання та економії води.

Якщо гаряча вода – можна в кВт*год вирахувати, скільки є енергії на м² води. Якщо холодна вода – то порівнюємо в грошовому еквіваленті.

5. Щодо енергетичної декларації та плану діяльності СЕнМ

- Загальна декларація у ЦОВВ, ОДА/ОВА;
- Наявність плану функціонування, декларації навіть одної будівлі;

Загальна декларація може бути одна для ЦОВВ або ОДА, а план має бути вже окремо по будівлям або хоча б структурах.

- Наявність прикладу плану та декларації.

Цю інформацію можна знайти в цих матеріалах: https://drive.google.com/drive/folders/1PS6eYMf347EE_v3gm7kv23O_gjS6H_Uo?usp=sharing

6. Якщо в установі на балансі:

- частина будівлі, поверх, приміщення тощо, чи необхідно запроваджувати СЕНМ;
- якщо будівля має опалювальну площу менш 250 м².

Потрібно слідкувати за споживанням в будь-якому випадку, якщо є можливість налагодити облік, тому що Ви все одно платите за енергоспоживання.

7. Якщо ЦОВВ орендує в іншого ЦОВВ будівлю, хто запроваджує СЕНМ.

Систему СЕНМ запроваджує той, хто платить за енергоресурси. Теоретично це можуть бути і той, і інший.

Детальні роз'яснення і відеозаписах семінарів:

Блок 1. Енергоменеджмент та енергомоніторинг - основа підвищення

- Енергоефективності: <https://youtu.be/ZlZByFPKPns>

Блок 2. Енергомоніторинг та енергоменеджмент: від теорії до практики

- Семінар 1: <https://youtu.be/R2rTRRfqw1Y>
- Семінар 2: <https://youtu.be/2I6OxB3JBSU>
- Семінар 3: <https://youtu.be/GYEN1TKRfE4>